
Koncept dříve projevených přání pacienta nelze paušálně odsoudit

Koncept dříve projevených přání pacienta nelze paušálně odsoudit

2. 4. 2012; autor: Mgr. Kateřina Štěpánková a Marie Benáková; rubrika: i-Forum informuje

Na půdě Katolické teologické fakulty UK proběhlo ve středu 28. března 2012 otevřené vědecké kolokvium na téma Dříve projevená přání pacientů: výhody a rizika, spojené s prezentací stejnojmenné knihy MUDr. ThLic. Jaromíra Matějka, Ph.D., Th.D. Kolokvium pořádala Katedra teologické etiky a spirituální teologie KTF UK a Ústav etiky 3. LF UK.

Doc. Karel Sládek, Th.D.

Inspirací pro uspořádání kolokvia se stala kniha lékaře a teologa Jaromíra Matějka, kterou v loňském roce vydalo nakladatelství Galén. „Pro termín ‚dříve projevené přání‘ neexistuje v současnosti stručná, vyčerpávající a hlavně konsenzuálně přijatá definice. Obvykle se uvádí, že jde o prohlášení pacienta, v němž stanovuje podmínky pro péči o svou osobu v době, kdy se k ní sám nebude moci zodpovědně vyjádřit, píše se v anotaci k publikaci.

Ve svém úvodním slově přivítal děkan KTF ThLic. Prokop Brož, Th.D., všechny přítomné a připomněl také dřívější setkání pořádaná na etické téma (eutanazie, sexuální výchova na školách). Celým večerem provázel doc. Karel Sládek, Th.D. Prvním přednášejícím večera byl přednosta Ústavu etiky 3. lékařské fakulty UK Mgr. et Mgr. Marek Vácha, Ph.D. Ve svém příspěvku pohovořil o obecných principech, o problému nejasnosti použité terminologie, například posouzení, kdy už nastala chvíle, v níž končí šance na uzdravení. Následně uvedl nejznámější případy, mezi nimi poslední kauzu Terri Schiavo z roku 2005.

Dalším příspěvatelem byl autor zmíněné publikace MUDr. ThLic. Jaromír Matějka, Ph.D., Th.D., učitel lékařské etiky na 3. lékařské fakulty UK a morální teologie na Katolické teologické fakultě UK. Mimo jiné se vyjadřoval k očekávané zákonné úpravě, která by měla v České republice eticko-právní institut „dříve projeveného přání pacientů“ upravovat. Hovořil o smyslu tohoto institutu a o otázce lidské důstojnosti, kterou chce tento dokument chránit. Na základě stvoření člověka poukázal na více dimenzí lidské osoby – tělesnou, vztahovou a transcendentní. Tyto dimenze pak tvoří kontext, v němž se má text pacientovy vůle interpretovat.

Jako poslední z přednášejících vystoupila emeritní profesorka Lékařské fakulty Masarykovy univerzity v Brně, emeritní přednosta Ústavu etiky LF MU a recenzentka představované knihy MUDr. Marta Munzarová, CSc. Pozitivně hodnotila předchozí příspěvky, kromě již zmiňovaného poukazu na více dimenzí člověka také rozlišení jazyků, které pacient používá. Jazyk biologie a jazyk, kterým člověk hovoří o svých představách o životě, nejsou totožné. Dále se není možné domnívat, že vše vyřeší formulář. Tato představa by odporovala jak důstojnosti člověka, tak lékaře.

Na samotný závěr kolokvia proběhla diskuse, která se dotkla také v naší společnosti velmi ožehavého tématu eutanazie. Vše, co na kolokviu zaznělo, můžeme shrnout následujícími slovy: „Koncept dříve projevených přání pacienta, tzv. living will, nelze paušálně odsoudit. S vědomím všech rizik je třeba ho hlouběji promýšlet, zasahovat ho do širších souvislostí, do vztahových a duchovních kontextů.“